

Sygn. akt V CNP 22/16

POSTANOWIENIE

Dnia 27 października 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosław Bączyk

w sprawie ze skargi Gminy D.

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego
w C. z dnia 15 października 2015 r. r., sygn. akt VI Ca (...)

w sprawie z powództwa Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju Wsi S.
przeciwko Gminie D.

o ustalenie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 27 października 2016 r.,

- 1. odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania;**
- 2. zasądza od strony skarżącej na rzecz Stowarzyszenia
na Rzecz Rozwoju Wsi S. kwotę 1200 (tysiąc
dwieście) zł tytułem zwrotu kosztów wywołanych
wniesieniem skargi.**

UZASADNIENIE

Powodowa Gmina złożyła skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego z dnia 15 października 2015 r. Według skarżącej, wyrok ten narusza art. 5 k.c., art. 716 k.c., art. 353¹ k.c. i art. 365¹ k.c. Skarżąca wskazała, że nie przysługują jej inne środki prawne zaskarżenia wskazanego wyroku, starała się też uprawdopodobnić wyrządzenie jej szkody wydaniem tego wyroku (art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c.).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Strona skarżąca domaga się stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego wyroku z dnia 15 października 2015 r., który zdaniem skarżącej – narusza art. 5 k.c., art. 716 k.c., art. 353¹ k.c. i art. 365¹ k.c.

Jak wiadomo, instytucja skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia Sądu drugiej instancji stanowi z wielu powodów szczególnie sposób kontroli takich orzeczeń. Nawet spełnienie odpowiednich wymagań formalnych skargi przewidzianych w art. 424⁸ § 1 k.p.c. może uzasadniać nieprzyjęcie złożonej skargi do rozpoznania (art. 424⁴ i art. 424¹⁰ k.p.c.). W orzecznictwie Sądu Najwyższego i piśmiennictwie przyjmuje się określoną interpretację formuły „niezgodności z prawem prawomocnego rozstrzygnięcia” w rozumieniu art. 424¹ § 1 k.p.c. Chodzi tu bowiem nie o każde orzeczenie naruszające przepisy prawa materialnego lub procesowego, ale o orzeczenie, które narusza te przepisy w sposób kwalifikowany, elementarny i oczywisty. Tylko w takich sytuacjach można mówić o tzw. bezprawiu sądowym (kwalifikowanym) w rozumieniu wspomnianego przepisu. Takie stanowisko, zgodnie z którym niezgodność z prawem prawomocnego orzeczenia musi być jednak oczywista, rażąca i kwalifikowana, potwierdził Trybunał konstytucyjny (zob. np. wyrok z dnia 27 września 2012 r., SK 4/11, OTK-A 2012, nr 8, poz. – 97).

Z ustaleń dokonanych w rozpoznawanej sprawie wynika, że strony zawarły w dniu 24 maja 2012 r. umowę użyczenia (nr 7151.1.2012) na czas nieokreślony, obejmującą zabudowaną nieruchomość (budynek szkolny, budynek gospodarczy, boisko sportowe, plac zabaw). Biorący rzecz w używanie (Stowarzyszenie) zamierzał utworzyć na tej nieruchomości szkołę, a w przyszłości także przedszkole, przy czym szkoła rozpoczęła prowadzenie działalności dydaktycznej od września

2012 r. Przedmiot umowy został wydany powodowi w tym dniu przez użyczającą Gminę (§ 2 ust. 3 umowy; k. 14 i n. akt sprawy). Umowa została zawarta na czas nieokreślony i każdej ze stron przysługiwało prawo wypowiedzenia umowy (§ 10 umowy). Przewidziano dla obu stron odpowiedni termin wypowiedzenia, a jednocześnie w § 10 ust. 3 umowy przewidziano niektóre przyczyny wypowiedzenia umowy przez Gminę.

Wypowiedzenie umowy użyczenia przez Gminę nastąpiło w dniu 28 marca 2013 r. na podstawie § 10 umowy ze skutkiem na dzień 28 czerwca 2013 r. Jako przyczynę wypowiedzenia wskazano okoliczność, że „nieruchomość (...) jest niezbędna do realizowania przez Gminę zadań w postaci wspierania działalności usługowej, socjalnej oraz mieszkaniowej, w tym w ramach potrzeby zwiększania mieszkaniowego zasobu Gminy” (k. 25 akt sprawy). Ponownego wypowiedzenia dokonano w styczniu 2014 r.

W świetle szczegółowych ustaleń faktycznych dokonanych przez Sądy meriti mogły istnieć wystarczające podstawy do stwierdzenia nieskuteczności wypowiedzenia umowy użyczenia z dnia 24 maja 2012 r. jako naruszającego postanowienie art. 5 k.c. Wykonywanie uprawnienia kształtującego (w tym wypowiedzenia) może być oceniane także z punktu widzenia konstrukcji nadużycia prawa podmiotowego. Powodowe Stowarzyszenie podjęło się zorganizowania i prowadzenia we wsi S. szkoły podstawowej, a także przedszkola oraz ich finansowania w miejsce zlikwidowanej szkoły publicznej i w tym celu zawarto z Gminą umowę użyczenia nieruchomości. Skoro pozwana Gmina była na pewno świadoma tego, że utworzenie i prowadzenie szkoły to decyzja długofalowa, która nie jest podejmowana na jeden rok, to istotnie rozwiązanie umowy w krótkim okresie po jej zawarciu - mimo prawnej dopuszczalności wypowiedzenia - oznacza faktycznie zniweczenie wspomnianych zamierzeń edukacyjnych (likwidację szkoły). Kwestionowane orzeczenie mieściło się w ramach swobody oceny przez Sąd meriti ustalonego stanu faktycznego z punktu widzenia przepisu art. 5 k.c. Nie można w związku z tym twierdzić, że stanowi ono kwalifikowane naruszenie prawa w rozumieniu art. 424¹ § 1 k.p.c.

Z przedstawionych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania (art. 424⁹ k.p.c.).

O kosztach postępowania wywołanego wniesieniem skargi orzeczono zgodnie z art. 98 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. i §§ 2, 10 ust. 4 rozporządzenia MS z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804 ze zm.).

db, jw.